

Б76

4010p

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М.П. ДРАГОМАНОВА**

БОЖОК Олександра Сергіївна

УДК 378.011.3-051:81`243]:373.3

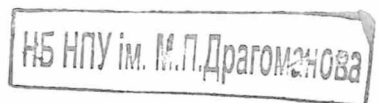
**ФОРМУВАННЯ МОВНО-МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Київ – 2015

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова, Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник -

доктор педагогічних наук, професор
МАРУСИНЕЦЬ Мар'яна Михайлівна,
Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова,
професор кафедри психології і педагогіки.

Офіційні опоненти:

доктор педагогічних наук, професор
КОМАР Ольга Анатоліївна,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини,
професор, завідувач кафедри фахових
методик та інноваційних технологій у
початковій школі;

кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник
РЕДЬКО Валерій Григорович,
Інститут педагогіки НАПН України,
завідувач лабораторії іноземних мов.

Захист відбудеться 30 червня 2015 року о 14.30 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.053.01 у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова за адресою: 01601, м. Київ-30 вул. Пирогова, 9

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова за адресою: 01601, м. Київ-30, вул. Пирогова, 9

Автореферат розісланий 29 травня 2015 року.

**Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради**

В.Д.Сиротюк

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Системні зміни в освітній сфері зумовили трансформацію підходів до підготовки фахівців у галузі початкової освіти. Зокрема, введення нових навчальних предметів, у тому числі й іноземної мови з першого класу. У зв'язку з цим підвищилися вимоги до відповідної підготовки вчителів іноземної мови.

У дослідженнях останніх років професійна підготовка вчителя зорієнтована на впровадження компетентнісного підходу, що передбачає спілкування з носіями іноземної мови в реальному іншомовному комунікативно-розвивальному середовищі, вільний творчий саморозвиток і самореалізацію особистості.

Віднайдення нових аспектів формування мовно-методичних компетентностей слугують основою знань, умінь і навичок майбутніх фахівців, які працюватимуть з учнями початкових класів, і зумовило актуальність проблеми дослідження. Від теорії до практики, а від неї до педагогічної майстерності – такою є стратегія підготовки вчителів початкових класів до навчання учнів іноземної мови. Вивчення у початковій школі іноземної мови як засобу комунікації має позитивно вплинути на успішність навчання у середній і вищій школах.

Випускники педагогічних університетів мають відповідати вимогам, які ставлять перед освітою Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»), Національна доктрина розвитку освіти, Державний стандарт початкової загальної освіти, Закон України «Про загальну середню освіту», «Про освіту», «Про вищу освіту». Названі документи націлюють вищі педагогічні навчальні заклади України на підвищення якості підготовки дипломованих професіоналів, у тому числі вчителів початкової школи.

Особливий інтерес у контексті дослідження становлять наукові напрацювання з проблеми професійної підготовки вчителя початкової школи з правом навчання учнів іноземної мови. Зокрема, лінгводидактичні та теоретико-методологічні засади навчання іноземної мови досліджували Н. Остапенко, В. Плахотник, Г. Тевелевич, використання методів інтенсивного навчання іноземних мов розкрито у працях Н. Скляренко; формування мовної компетентності вчителя іноземної мови – Т. Гущина; методичної компетентності вчителя іноземної мови О. Бігич, А. Зубков, О. Лебедева. Професійну підготовку майбутніх учителів англійської мови у початкових класах розглядали Т. Бабенко, І. Верещагіна, Г. Рогова, С. Роман; особливості початкового етапу навчання іноземної мови – Т. Полонська тощо.

Питаннями методики навчання іноземної мови у початковій школі присвячені праці Л. Биркун, І. Бім, А. Гергель, І. Гладкої, Л. Гусак, Н. Дручків, О. Коломіної, А. Конишевої, Д. Ольшанського, О. Паршикової та ін. Суттєво поглиблюють розуміння зазначеної проблеми дослідження теоретико-методичних аспектів цілісної підготовки вчителів початкової школи праці В. Бондаря, П. Гусака, Н.Кічук, Л. Коваль, О. Комар, С. Мартиненко, О. Матвієнко, О. Савченко, Г. Тарасенко, Л. Хомич, Л. Хоружої, І. Шапошнікової та ін.

Проте залишається недостатньо дослідженою проблема формування мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови початкових класів як інтегрованого особистісно-фахового новоутворення.

Актуальність проблеми професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови в початковій школі та недостатня розробленість її структурних складників і педагогічних умов формування мовно-методичної компетентності зумовили вибір теми дослідження: **«Формування мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови у початковій школі».**

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тема дисертаційного дослідження відповідає тематичному плану наукових досліджень Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова з наукового напрямку «Технологічне забезпечення підготовки вчителя початкової школи до реалізації державного стандарту початкової освіти» (державний реєстраційний №0103U004013).

Тему дисертаційного дослідження затверджено Вченою радою Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (протокол № 6 від 05.03.2009 р.) й узгоджено в бюро Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень з педагогічних і психологічних наук в Україні (протокол № 2 від 31.03.2009 р.).

Метою дисертаційного дослідження є теоретичне обґрунтування сутності й педагогічних умов, що сприяють формуванню мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови у початковій школі.

Для досягнення мети визначено такі **завдання дослідження**:

1. Здійснити аналіз стану вивчення у педагогічній теорії й освітній практиці проблеми формування мовно-методичної компетентності майбутніх учителів англійської мови у початковій школі.

2. Обґрунтувати теоретичні та технологічні основи мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови у початковій школі.

3. Розкрити зміст і структуру феномену «мовно-методична компетентність учителя іноземної мови початкової школи» та критеріально-рівневу базу її сформованості.

4. Розробити педагогічну концепцію, що регулює процес формування мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови у початковій школі та визначити педагогічні умови її реалізації.

5. Експериментально перевірити ефективність розробленої педагогічної концепції формування мовно-методичної компетентності у майбутніх учителів іноземної мови початкової школи, що відображена у відповідній моделі.

Об'єкт дослідження – професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи з додатковими спеціалізаціями у вищих педагогічних навчальних закладах.

Предмет дослідження – сутність і структура мовно-методичної компетентності та педагогічні умови її формування у майбутніх учителів англійської мови початкової школи.

Методи дослідження: *теоретичні:* ретроспективний, проблемно-цільовий та міждисциплінарний аналіз із метою вивчення дидактичної, методичної, лінгвістичної літератури; аналіз нормативних документів із питань оновлення змісту освіти у вищих педагогічних навчальних закладах та загальноосвітніх навчальних закладах України, що дало змогу з'ясувати сутність мовно-методичної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови у початковій школі; моделювання, узагальнення, конструювання та класифікація основних положень, за якими визначалися компоненти й критерії сформованості мовно-методичної компетентності майбутнього вчителя; обґрунтування педагогічних умов упровадження нової концепції формування мовно-методичної компетентності; *емпіричні методи:* педагогічне спостереження, анкетування, тестування, бесіди, метод експертних оцінок, методик діагностики фахової готовності майбутніх учителів іноземної мови у початковій школі; педагогічний експеримент із метою вивчення перевірки стану й дієвості гіпотетичних умов підготовки майбутніх учителів англійської мови у початковій школі; *статистичні:* методи математичної статистики з метою опрацювання отриманих даних та встановлення кількісних залежностей між досліджуваними явищами і процесами за допомогою їх якісної характеристики.

Експериментальна база дослідження. В експериментальному дослідженні брали участь 319 студентів спеціальності «Початкова освіта» Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Із них на констатувальному етапі експерименту – 175, на формувальному – 149 осіб. Серед них 94 студента експериментальної групи НПУ імені М.П. Драгоманова (III-IV курси денної та заочної форм навчання) та 55 студентів контрольної групи Уманського державного педагогічного університету імені П.Тичини (III-IV курси денної та заочної форм навчання).

Наукова новизна результатів дослідження полягає у тому, що:

- *вперше* обґрунтовано зміст і структуру поняття «мовно-методична компетентність» майбутніх учителів іноземної мови початкової школи;
- *здійснено* компонентний аналіз структури формування мовно-методичної компетентності, обґрунтовано критерії та показники її діагностування;
- *визначено* сукупність педагогічних умов та перевірено їх вплив на формування мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови у початковій школі;
- *поглиблено* уявлення про професійну підготовку майбутніх учителів початкової школи з додатковою спеціалізацією у вищих педагогічних навчальних закладах.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у запровадженні моделі формування мовно-методичної компетентності майбутніх учителів початкових класів, яка може бути використана для коригування змісту навчальних курсів та забезпечення саморозвитку фахової компетентності студентів у процесі підготовки майбутніх учителів початкових класів загалом та

іноземної мови зокрема; комплекс дидактичних ігор, розроблений та систематизований за змістом і видами діяльності, може бути використаний викладачами на практичних заняттях із фахової підготовки майбутніх учителів іноземної мови. Отримані результати можуть використовуватися для подальших досліджень, при укладанні навчально-методичних посібників з іноземної мови для вчителів шкіл; розробленні лекційних курсів, семінарських та практичних занять у системі підвищення кваліфікації вчителів іноземної мови в початкових класах.

Результати дослідження впроваджено у практику роботи вищих навчальних закладів України: Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (довідка № 03-10/1493 від 09.07.2014 р.), Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (довідка № 939/01 від 20.05.2013 р.), Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (довідка № 403 від 06.06.2013 р.).

Апробація результатів дисертації. Основні теоретичні положення та результати дисертації доповідалися, обговорювалися і були схвалені на науково-практичних конференціях: *міжнародних*: «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору» (Київ, 2008, 2009, 2012); «Психологічні проблеми становлення фахівця в умовах соціальних трансформацій» (Київ, 2009); «Нова еліта як соціально-економічний фактор розвитку держав в умовах глобалізації» (Київ, 2010); «Технологічний підхід у підготовці майбутніх учителів» (Умань, 2011); «Психолого-педагогічний супровід фахової підготовки та підвищення кваліфікації особистості в умовах трансформації освіти» (Київ, 2012); «Реалізація компетентнісного підходу у сучасній освіті: реалії та перспективи» (Київ, 2013); «Удосконалення структури і змісту підготовки вчителя початкової школи» (Київ, 2014); *всукраїнських*: «Реалізація компетентнісного підходу у системі професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи» (Київ, 2009); «Формування професійної компетентності майбутнього вчителя початкової школи в умовах ВНЗ» (Умань, 2009); «Формування професійної компетентності вчителя початкових класів у контексті об'єктивної парадигми освіти» (Івано-Франківськ, 2010); «Підготовка майбутніх учителів до професійної діяльності в умовах варіативності змісту початкової освіти» (Бердянськ, 2011);

Публікації. Результати дисертаційного дослідження відображено в 10 наукових працях, серед яких: 8 статей – у фахових виданнях України, 1 – у періодичному іноземному виданні, 1 – у науковому виданні.

Структура та обсяг дисертації. Дисертаційне дослідження складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг становить 265 сторінок друкованого тексту, з яких 188 сторінок основного тексту. У списку використаних джерел подано 287 найменувань, з них – 16 іноземними мовами. Робота містить 18 таблиць, 5 рисунків і додатки (на 43 сторінках).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У вступі обґрунтовано актуальність досліджуваної проблеми, рівень її наукової розробленості, визначено мету, завдання, об'єкт, предмет, методи дослідження, розкрито його наукову новизну, теоретичне і практичне значення; відображено апробацію та впровадження результатів дослідження, наведено дані про структуру роботи та її обсяг.

У першому розділі «**Теоретичні й методичні засади дослідження мовно-методичної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи**» визначено лінгводидактичні, психолінгвістичні, теоретичні основи дослідження мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови початкової школи. Розкрито її зміст, структуру, дидактико-методичне наповнення у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців як в українському, так і зарубіжному контекстах.

Теоретико-методологічною основою дисертаційного дослідження проблем підготовки майбутніх учителів початкових класів стали праці А. Алексюка, Ю. Бабанського, В. Бондаря, Н. Глузман, О. Комар, Л. Коваль, О. Мороза, О. Пекоти, В. Редька, О. Савченко, С. Сисоевої, Л. Хоружої, І. Шапошнікової та ін.; з питань загальнодидактичної підготовки – Н. Бібік, В. Блінова, В. Загвязинського, М. Кайдакулова, М. Ржецького, О. Савченко, М. Скаткіна, Н. Шайденка та ін.; лінгводидактичної – А. Богуш, А. Ворожбита, І. Пентюлик, В. Редька; сутність і структура іншомовно-комунікативної компетентності розкрито в працях М. Вятюгнева, К. Льюнга, Е. Пасова, Т. Толмачової та ін., психологія педагогічної діяльності – Б. Ананьєва, Л. Виготського, І. Зимньої, М. Левченка, О. Леонтьєва, С. Максменка, Д. Ніколенка, Л. Проколієнко, І. Фахрутдінова, О. Щербаківа та ін..

У контексті проблеми дослідження присвячені праці з підготовки майбутніх фахівців у системі вищої школи І. Верещагіної, Т. Зубенко, І. Красноголової, С. Ніколаєвої, О. Петрушкової, В. Редька, Г. Рогової; теоретичними засадами підготовки вчителів іноземних мов у вищих навчальних закладах до роботи з учнями початкової школи займалися І. Андрійко, Т. Бабенко, С. Будақ, І. Манкусь, І. Михайлицька, К. Нор, О. Олексюк, В. Плахотнік, В. Редько, А. Старєва, С. Спіцин, Т. Тихонова, В. Шуляр та ін..

За результатами аналізу і узагальнення міждисциплінарних досліджень з проблеми розкрито сутність поняття «*компетентнісний підхід*» вітчизняними й зарубіжними вченими в освітній парадигмі; вказано особливості його реалізації у змісті та технологіях підготовки вчителя іноземної мови в початковій школі; здійснено ретроспективний аналіз поняття мовної та методичної компетентностей; введено на їх основі в науковий обіг інтегроване поняття «*мовно-методична компетентність вчителя іноземної мови початкової школи*»; визначено його змістові лінії та особливості формування.

Характеризуючи вияв компетентнісного підходу в парадигмі сучасної освіти, вчені С. Аргамоньова, Н. Бібік, В. Бондар, О. Савченко, І. Халімон, А. Хуторський акцентують увагу на розкритті двох понять: *компетенція* (наперед задані вимоги до освітньої підготовки, сукупність знань, способів

діяльності, коло повноважень, досвіду, якостей особистості) та *компетентність* (набута якість, реалізація набутих знань і відповідних умінь, навичок людини як суб'єкта професійної діяльності, володіння відповідною компетенцією і здатність її реалізовувати у фахово-орієнтованих ситуаціях).

З огляду на особливості освітнього процесу вищої професійної школи «компетентцію» розглядаємо як категорію об'єктивну, тобто як норму, вимогу, ціль, а «компетентність» – суб'єктивну, особистісну категорію, як результат оволодіння певною компетентністю.

З'ясовано, що професійна компетентність учителя іноземної мови розглядається як здатність адекватно користуватися іноземною мовою у професійних цілях, навчаючи мови молодших школярів відповідно до їхніх вікових особливостей (В. Адольф, В. Баркасі, О. Бігич, О. Троценко). Серед складників професійної компетентності особливе місце належить мовно-методичній. З аналізу наукових джерел з проблеми дослідження визначаємо, що *мовно-методична компетентність є базовою у професійному становленні майбутнього вчителя. Вона обумовлює якість його професійної підготовки до майбутньої професійної діяльності.* Вчитель початкової школи спроможний досягати високого рівня ефективності педагогічної діяльності за умови обізнаності теоретичних та технологічних основ навчання іноземної мови; сформованості відповідних професійно-особистісних якостей, життєвих цінностей; методично доцільного використання засвоєних знань на практиці, а також їх адаптації до вікових особливостей учнів початкової школи.

Показано, що вихідною позицією обґрунтування змісту мовно-методичної компетентності вчителя іноземної мови початкової школи є висловок про те, що вона визначається не сукупністю спеціальних знань і вмінь, а розглядається як *інтегроване особистісно-фахове новоутворення.* Зміст мовно-методичної компетентності охоплює мовну, мовленнєву та методичну компетенцію. Змістове наповнення *мовно-методичної компетентності* містить такі *компоненти*: *мовна компетенція*, якою передбачається формування знань про одиниці системи мови, її складові та правила побудови речень. Іншими словами – знання синтаксичних, граматичних, лексичних, фразеологічних, орфографічних та семантичних одиниць мови; *мовленнєва компетенція* передбачає формування вмінь аудіювання, говоріння, читання та письмо, тобто вміння висловлюватись належно як в усній, так і в письмовій формах; *методична компетенція* – знання методики навчання предмета, вміння застосовувати ці знання в практиці іншомовного спілкування, опираючись на технології, які сприяють розвитку дидактичних, організаційно-аналітичних і комунікативно-перцептивних здібностей педагога.

Відповідно, *мовно-методичну компетентність* учителя іноземної мови у початкових класах визначаємо як: а) *інтегрованої* складник їхньої професійної підготовки, що охоплює сукупність предметних фахових компетенцій та розглядається як здатність використовувати іноземну мову у професійно-навчальних цілях, спроможність кваліфіковано вирішувати завдання іншомовної освіти учнів початкової школи; б) знання синтаксичних,

граматичних, лексичних, фразеологічних, орфографічних і семантичних закономірностей та відповідні прийоми і методи їх засвоєння, що забезпечує орієнтацію у навчально-методичних настановах для їх коректного використання; в) єдність теоретичної і практичної готовності вчителя іноземної мови в початкових класах для здійснення професійного іншомовно-комунікативного спілкування з молодшими школярами в умовах педагогічної практики.

Мовно-методичною підготовкою передбачається оволодіння та реалізація таких функцій професійної діяльності майбутнього вчителя іноземної мови: *комунікативно-навчальної, конструктивно-планувальної, організаційної, освітньо-виховної, розвивальної та гностичної* (О. Бігич, В. Калініна, В. Редько).

Проведений теоретичний аналіз наукових джерел з окресленої проблематики дає підстави для висновку щодо необхідності дослідження мовно-методичної складової професійної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови у початковій школі в умовах входження України в європейський освітній простір.

У другому розділі «**Обґрунтування концепції формування мовно-методичної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи**» розкривається сутність і зміст педагогічної концепції як системи поглядів на педагогічне явище – мовно-методичну компетентність, спосіб її розуміння, процес формування у майбутнього вчителя початкової школи готовності навчати учнів 1-4 класів англійської мови. Провідною ідеєю розробленої і представленої педагогічної концепції виступає лінгводидактичний й технологічний потенціал дидактичних ігор, який реалізується у процесі формування досліджуваної іншомовної компетентності через зміст, форми, методи і засоби навчання студентів. Цей процес регулюється структурно-функціональною моделлю мовно-методичної компетентності, специфічними принципами, етапами та педагогічними умовами, здатними концептуально забезпечити відповідні рівні сформованості досліджуваної компетентності вчителя початкової школи за умови синхронного й системного розвитку у студентів мотиваційної, когнітивної й рефлексивної сфер їх особистості.

Теоретико-методологічну основу мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови у початковій школі склали положення компетентнісного, особистісно-орієнтованого, діяльнісного, технологічного, комунікативного, системного та інтегративного *підходів* та *принципів*: цілеспрямованості, послідовності та систематичності; наочності, динамічності самоосвіти; принцип комунікативної педагогічної взаємодії суб'єктів навчання; системності оцінювання результатів навчання.

Обґрунтовано концепцію формування мовно-методичної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови в початковій школі, яка включає *мету*, деталізацію *лінгводидактичних основ компетентностей* (мовної, мовленнєвої, методичної і психологічної); *компоненти*: мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційно-процесуальний та рефлексивно-оцінний.

Мотиваційно-ціннісний компонент функціонально поєднує мету й завдання формування мовно-методичної компетентності у процесі професійного навчання студентів, засвідчує наявність їхньої мотивації до професійної діяльності; *когнітивний* - містить зміст теоретичної підготовки майбутніх учителів іноземної мови в початкових класах та набуття ними методично-практичних умінь з навчання, виховання, розвитку молодших школярів, а також когнітивні показники стану формування мовно-методичної компетентності; *операційно-процесуальний* – відображає процесуальну сутність формування мовно-методичної компетентності вчителя початкової школи, а саме: лексичної, граматичної, фонетичної та орфографічної засобами дидактичних ігор, а також передбачає досвід оволодіння студентами технологією навчання іноземних мов учнів початкової школи та вміннями майбутнього педагога організувати й проводити уроки іноземної мови із застосуванням форм і засобів навчання іноземної мови молодших школярів; *рефлексивно-оцінний компонент* передбачає формування у майбутніх фахівців здатності до педагогічної рефлексії, до самооцінювання досягнутих у процесі підготовки результатів відповідно до поставлених навчально-виховних завдань, та проектування інноваційних форм і методів навчання.

Обґрунтовано *педагогічні умови* відповідно до процесу формування мовно-методичної компетентності:

- ✓ Забезпечення мотивації майбутніх учителів іноземної мови початкової школи і стимулювання навчально-пізнавальної діяльності студентів на початковому, основному та завершальному етапах навчання.
- ✓ Надання змісту психолого-педагогічних та методико-технологічних дисциплін функціонально-фахової спрямованості, метою якої є формування мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови в початковій школі.
- ✓ Забезпечення реалізації принципу функціональності дидактичної гри з дотриманням теоретичного та практичного змісту підготовки студентів у процесі формування мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови у початковій школі.
- ✓ Формування рефлексивної здатності у процесі професійно-спрямованої мовно-методичної взаємодії студентів і викладачів.

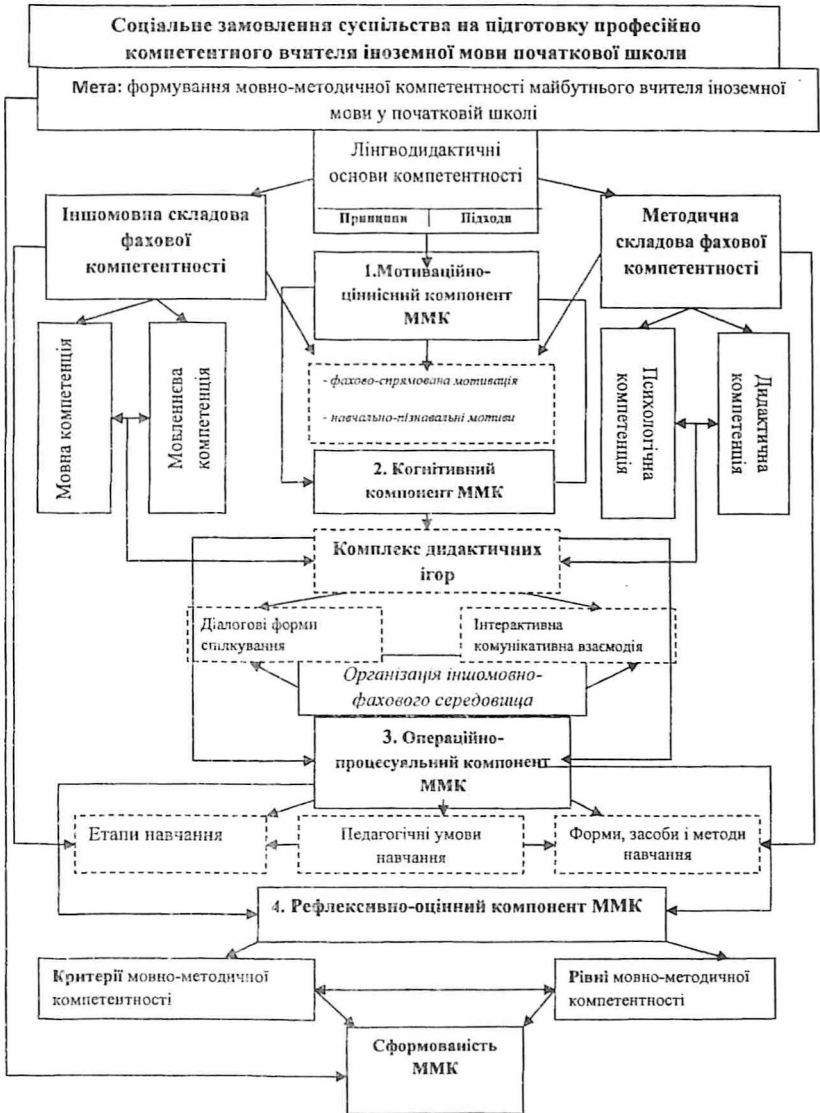

Рис.1. Структурно-функціональна модель формування мовно-методичної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи

Визначено критерії, показники та рівні (високий, достатній, середній та низький), за якими визначалися стан сформованості мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови у початковій школі. Розкрито поетапний характер (підготовчий, основний, завершальний) формування мовно-методичної компетентності у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців за запропонованою моделлю.

Мета *підготовчого етапу* полягала у вивченні проблем підготовки студентів до навчання англійської мови в початковій школі та виділенні найбільш ефективних напрямків їх дослідження, розробленні відповідної діагностичної програми, визначенні методів, форм та засобів навчання, здійсненні статистичного опрацювання даних констатувального експерименту.

За результатами підготовчого етапу та змісту концепції розроблено й обгрунтовано модель формування мовно-методичної компетентності студентів.

На *основному етапі* здійснювалося формування мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземних мов у початковій школі шляхом визначення педагогічних умов та експериментальної апробації кожної з наступним аналізом та корекцією результатів експериментального дослідження. На цьому етапі експерименту застосовувалися методи спостереження, тестування та опрацювання одержаних даних.

На *завершальному етапі* відбувалося формування готовності майбутнього вчителя самостійно організувати індивідуальну творчу професійну діяльність у реальних умовах навчання молодших школярів під час різних видів практики; проводився теоретичний аналіз та інтерпретація експериментальних даних; формувалися висновки за матеріалами теоретичного узагальнення статистичної обробки за наступними критеріями мовно-методичної компетентності вчителя іноземної мови: *мотиваційно-ціннісний, когнітивно-діяльнісний, рефлексивно-оцінний та рівнями (високий, достатній, середній та низький)* як за окремими компонентами готовності, так і в цілому.

У третьому розділі «**Експериментальна перевірка ефективності розробленої концепції формування мовно-методичної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи**» висвітлено аналіз стану сформованості мовно-методичної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови, представлено розроблену програму експериментального дослідження як логічно побудовану послідовність взаємопов'язаних етапів: підготовчого, основного, завершального, які пов'язані між собою та підпорядковані загальній меті дослідження.

Дослідження проводилося на базі Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова, Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії та Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. В експерименті брали участь 319 студентів спеціальності «Початкова освіта», спеціалізація «Мова і література (іноземна), ОКР «бакалавр» денної та заочної форм навчання.

Констатувальний етап дав можливість виявити загальний рівень сформованості мовно-методичної компетентності у майбутніх учителів

іноземної мови початкової школи. Згідно із визначеними рівнями сформованості у них мовно-методичної компетентності можна дійти висновку, що майже у половині обстежених (47,7%) вони не відповідають сучасним лінгводидактичним та методичним вимогам навчання студентів іноземної мови (когнітивна складова). Більше половини студентів (59,2%) знаходиться на низькому та середньому рівнях сформованості мотиваційно-ціннісної складової досліджуваної компетентності. Рефлексивна сфера особистості значної частини студентів (43,9%) не повною мірою включається у процес оволодіння лінгво-методичною складовою фахової підготовки. Про це засвідчують показники констатувального експерименту, в якому брали участь 319 студентів денної і заочної форм навчання. Одержані результати щодо рівнів сформованості мовно-методичної компетентності відображено в таблиці 1.

Таблиця 1

Стан сформованості мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови початкових класів (у %)

Критерії за компонентами	Рівні сформованості			
	високий	достатній	середній	низький
Мотиваційно-ціннісний	11,8	29,0	31,1	28,1
Когнітивно-діяльнісний	16,6	35,7	22,8	24,9
Рефлексивно-оцінний	26,7	29,4	27,2	16,7

Організація експериментального навчання і контролю його результатів здійснювалася за допомогою системи оцінювання з її базовою реалізацією комунікативного та мовно-методичного підходів до підготовки фахівців з початкової освіти за додатковою спеціалізацією «Мова і література (іноземна)». За логікою дослідження формувальний експеримент проводився за сукупністю педагогічних умов, які диференціювались у відповідності до *етапів* та компонентів навчання.

На *підготовчому етапі* забезпечувалося *мотиваційно-ціннісне* спрямування вивчення дисциплін психолого-педагогічного та фахового напрямів з актуалізацією педагогічно-спрямованих, навчально-пізнавальних, комунікативних мотивів оволодіння професією вчителя. Студенти (1-2 курси) ознайомлювались із особливостями і проблемами вчительської професії та її навчальним потенціалом; опановували основи педагогічної та іншомовної комунікативної діяльності щодо роботи з учнями початкових класів; оволодінням методами діагностики та типовою моделлю організації занять із молодшими школярами.

Головне завдання *основного етапу* (3-4 курси) полягало у більш глибокому розумінні сутності навчального процесу з формування предметних, ключових компетентностей; оволодінні майбутніми вчителями іноземної мови такими педагогічними вміннями, за допомогою яких можливо будувати контекст майбутньої професійної діяльності - квазіпрофесійну діяльність, котра означає відтворення елементів праці в умовах вищу, а також суб'єкт-суб'єктну та полісуб'єктну іншомовну комунікацію у різних ігрових формах. Упровадження технологій навчання англійської мови супроводжувалося дидактичними іграми з використанням фахово-проблемних ситуацій, ролевих ігор, тренінгів тощо.

Організація та проведення дидактичної гри включали наступні етапи: підготовка гри, організація ігрового задуму, його реалізація, спостереження за процесом гри та його учасниками, підведення підсумків. Зі студентами відповідного курсу проводилася дидактична гра згідно із змістом програмових вимог із дисциплін «Методика навчання іноземної мови» та «Практикум з іноземної мови» (спеціальність «Початкова освіта»). Аналогічну з змістом дидактичну гру розробляли студенти відповідно до діючої навчальної програми «Англійська мова» (1-4 клас) з урахуванням вікових особливостей учнів початкових класів, ситуативного спілкування та контекстного навчання.

Формування *рефлексивно-оцінного* компонента здійснювалось на всіх етапах навчання. Особливо відмітним став *завершальний етап* дослідження, на якому після моделювання фрагментів уроку іноземної мови студентам пропонувалося проаналізувати власну діяльність та визначити труднощі, які виникали у процесі навчання молодших школярів та вказати можливі шляхи їх подолання.

Доведено, що формування мовно-методичної компетентності студентів за визначеними педагогічними умовами та етапами формувального експерименту позитивно вплинуло на розвиток відповідних сфер їх особистісно-професійного становлення. Показники впливу використаної ігрової технології навчання на якість сформованості мовно-методичної компетентності майбутніх учителів англійської мови визначалися за критеріями розвитку трьох сфер особистості студентів: мотиваційно-ціннісної, когнітивно-діяльнісної та рефлексивно-оцінної за розробленою методикою.

Комплексне вимірювання сформованості ММК в експериментальній і контрольній групах показало, що статистично незначущими є показники рівнів до початку експерименту. Після його проведення зросли: у ЕГ – з 31,9% до 56,9% студентів з високим і достатнім рівнями, у КГ – з 33,3% до 40,6% студентів з високим і достатнім рівнями. Динаміка зростання складає 14,5% у КГ та 53,8% у ЕГ. З низьким рівнем у КГ залишилося після експерименту 29,1% або майже кожний четвертий студент; в ЕГ – з 32,6% знизився до 17,4%, або більше, ніж на половину складу студентів. Динаміку зміни показників обох груп графічно представлено на рисунку 2.

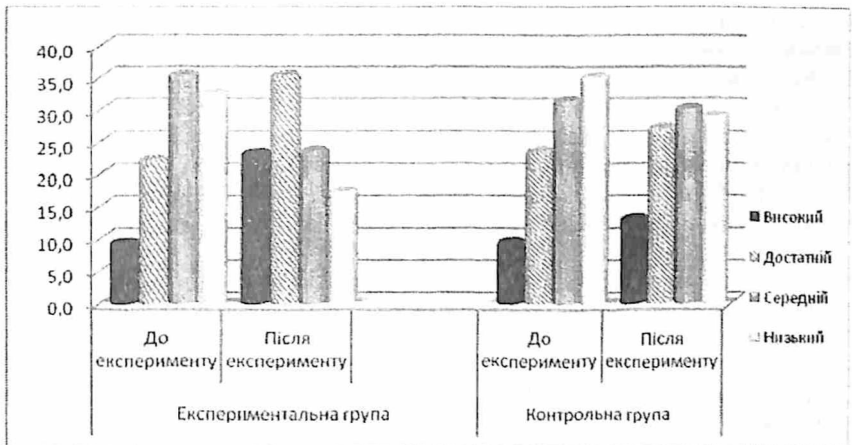

Рис. 2. Рівні сформованості мовно-методичної компетентності майбутніх учителів англійської мови у початкових класах.

Загалом, результати експерименту показали, що студенти – майбутні вчителі англійської мови початкової школи мають досить високий потенціал у формуванні мовно-методичної компетентності.

Вважаємо за можливе стверджувати, що розроблена і експериментально апробована концепція формування мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови у початковій школі є ефективною, оскільки за цих умов спостерігається системна позитивна динаміка змін результатів за відповідними критеріями, визначення рівнів сформованості готовності значної частини студентів до навчання іноземної мови дітей молодшого шкільного віку.

ВИСНОВКИ

В дисертації здійснено аналіз проблеми та запропоновано й апробовано нове її вирішення, яке полягає в науковому обґрунтуванні й експериментальній перевірці педагогічних умов формування мовно-методичної компетентності майбутніх учителів англійської мови у початкових класах. Отримані результати дозволяють зробити наступні висновки:

1. Впровадження існуючих підходів до навчання іноземної мови молодших школярів не повною мірою задовольняє освітні потреби школи й учнів. Такий стан спричиняється низкою чинників, серед яких низький рівень оволодіння майбутніми вчителями початкових класів іноземною мовою з методикою її навчання дітей молодшого шкільного віку.

2. Досліджено й обґрунтовано теоретико-методичні засади підготовки майбутнього вчителя початкової школи до навчання дітей молодшого

шкільного віку англійської мови. Результати теоретичного аналізу, експериментальних даних і практичного досвіду свідчать про доцільність формування мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземних мови початкової школи та необхідність розроблення системи підготовки фахівців, здатних навчати молодших школярів іноземної мови з першого класу в умовах отримання повноцінної загальної початкової освіти. У контексті означеної проблеми проаналізовано різні підходи до тлумачення сутності ключових понять. За функціональними ознаками виокремлено поняття «компетенція» та «компетентність»; у контексті предмета дослідження – мовно-методичної компетентності вчителя іноземної мови початкової школи.

З'ясовано, що мовна компетентність походить від іншомовно-комунікативної компетентності, а методична – є складовою фахово-методичної компетентності. На основі цього визначено інваріантне поняття мовно-методична компетентність, що охоплює лексичний, фонетичний, граматичний та орфографічний зміст за критеріями і рівнями сформованості досліджуваного виду фахової компетентності майбутнього вчителя.

3. Обґрунтовано структуру та зміст мовно-методичної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови, які знайшли відображення у структурно-функціональній моделі її формування, яка містить чотири *компоненти*: мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційно-процесуальний та рефлексивно-оцінний. З'ясовано, що базовими компонентами мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови є когнітивний та операційно-процесуальний з їхніми *складовими*. Щодо ролі мотиваційно-ціннісної та рефлексивно-оцінної складових формування мовно-методичної компетентності вчителя, то вони у цьому процесі відіграють особливу, соціально-психологічну роль і виступають передумовою ефективності та якості підготовки вчителя до навчання молодших школярів англійської мови.

4. Встановлено, що теоретико-методологічну основу процесу формування мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови складають положення і концепти наукових *підходів*: системного, компетентнісного, особисто-орієнтованого, діяльнісного, технологічного, комунікативного та інтегративного. У контексті виділених підходів виокремлено *принципи* формування мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови у початковій школі: цілеспрямованості, послідовності та систематичності; наочності, динамічності самоосвіти; принцип комунікативної педагогічної взаємодії суб'єктів навчання; системності оцінювання результатів навчання. На ґрунті наукових підходів і принципів розроблена *структурно-функціональна модель формування мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови у початковій школі* як підконтрольне системно-структуроване утворення взаємозумовлених елементів, що відображає такі складові, як: соціальне замовлення, мету, завдання, підходи та принципи; *компоненти*: мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційно-процесуальний, рефлексивно-оцінний; критерії та рівні оволодіння досліджуваною компетентністю.

Дослідно-експериментальна робота проводилася в три етапи: підготовчий, основний та завершальний. На підготовчому етапі забезпечувалося усвідомлення та сприйняття студентами загальної мети й конкретних завдань іншомовної освіти, засвоєння мовних знань і відповідних умінь та навичок. Основний етап передбачав розвиток мовно-методичних інтегрованих кваліфікаційних умінь в умовах навчання у вищих педагогічних навчальних закладах та школі; спостерігалися та проводилися пробні уроки й позакласні заходи із іншомовної компетентності. На завершальному етапі формувалася інтегрована мовно-методична компетентність майбутнього фахівця та вміння свідомо й раціонально здійснювати індивідуально-творчу, фахово-спрямовану діяльність у реальних умовах навчання молодших школярів під час педагогічних практик.

5. Відповідно до компонентів мовно-методичної компетентності та етапів її формування виділено такі критерії: *мотиваційно-ціннісний* (показники: прагнення до самореалізації в майбутній професії, ідентифікація з ідеалом вчителя молодших класів, потреба в оволодінні англійською мовою та методикою навчання дітей молодшого шкільного віку); *когнітивно-діяльнісний* (показники: отримання необхідного комплексу знань та умінь (мовна компетенція), вміння ставити навчальну мету та визначати завдання, проектування власного стилю та методики навчально-педагогічної діяльності (методична компетенція), сприйняття результатів педагогічної діяльності з певної професійної значущості); *рефлексивно-оцінний* (показники: самооцінка навчально-педагогічної діяльності, здатність до самоаналізу та рефлексії, усвідомлення сутності нарощування професіоналізму).

6. На формуальному етапі виявлена позитивна динаміка показників когнітивного компонента мовно-методичної компетентності, яка спостерігається в експериментальних групах. Так, по закінченню експерименту показник високого рівня сформованості мовно-методичної компетентності у студентів зріс з 9,6% до 23,4%. Число студентів з достатнім рівнем збільшилося з 22,3% до 35,5%. Кількість студентів із середнім рівнем сформованості мовно-методичної компетентності зменшилося з 35,5% до 23,7%. Досить відчутними були зміни, отримані за показниками низького рівня – з 32,6% до 17,4%. На основі розроблених критеріїв і показників сформованості мовно-методичної компетентності виявлено, що приріст у контрольних групах становить: на високому рівні – 3,6% та достатньому – також 3,6%; приріст в експериментальних групах становить: на високому рівні – 13,8%, на достатньому – 13,1%.

Варто зазначити, що після проведеної експериментальної роботи у студентів з'явилася потреба у самовдосконаленні, самостійному формуванні мовно-методичної компетентності, приведенні у відповідність до сучасних вимог та вдосконалення форм і методів розвитку досліджуваної компетентності.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Божок О.С. Визначення рівнів та критеріїв сформованості мовно-методичної компетентності студентів – майбутніх вчителів іноземних мов / О.С. Божок // Гуманітарний вісник – Дод. 1 до Вип.27, Том II (35), – 2012. – Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору» – С. 459-470.
2. Божок О.С. Зміст мовно-методичної компетентності майбутніх вчителів початкової школи / О.С. Божок // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» – Дод. 1 до Вип.31, Том III (45): Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – К.: Гнозис, 2013. – С. 289-296.
3. Божок О.С. Експериментальна модель підготовки майбутніх учителів іноземної мови у початковій школі / О.С. Божок // Наук. часоп. НПУ імені М.П. Драгоманова. зб. наук. праць [за науковою ред. академіка В.І. Бондаря]. – Серія 17. Теорія і практика навчання та виховання. –К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – Вип. 23. – С.33-37
4. Божок О.С. Компетентнісний підхід до мовно-методичної підготовки майбутніх вчителів іноземної мови у початковій школі / О.С. Божок // Наук. часоп. НПУ імені М.П. Драгоманова. зб. наук. праць [за науковою ред. академіка В.І. Бондаря]. – Серія 17. Теорія і практика навчання та виховання. – К: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – Вип. 17. – С. 120-127.
5. Божок О.С. Ключові компетентності в контексті сучасних проблем фахової підготовки майбутнього вчителя початкової школи / О. С.Божок // Вища освіта України – Дод. 2 до №3, том II (27) – 2010р. – Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору» – С. 59-64.
6. Бондар О.С. Місце і роль англійської мови у розвитку лінгвокультурологічних компетенцій майбутнього вчителя / О.С.Бондар // Вища освіта України – Дод. 3, том IV (11) – 2008 р. – Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору» – С. 230-237.
7. Бондар О.С. Розкриття поняття «принципи» лінгводидактичних засад підготовки студентів до навчання англійської мови учнів початкової школи / О.С.Бондар // Наук. часоп. НПУ імені М.П. Драгоманова. зб. наук. праць [за науковою ред. академіка В.І. Бондаря]. – Серія 17. Теорія і практика навчання та виховання: зб. наук. праць. – К: НПУ імені М.П. Драгоманова , 2008. – Вип.7. – С. 65-71.
8. Божок О.С. Компетентнісний підхід до мовно-методичної підготовки вчителів з іноземних мов як педагогічна проблема / О.С. Божок // Наук. часоп. НПУ імені М.П. Драгоманова. зб. наук. праць [за науковою ред. академіка В.І. Бондаря]. – Серія 17. Теорія і практика навчання та виховання. –

Вип. 20:– К: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012– С. 20-24.

9. Божок О.С. Білінгвізм у системі професійно-педагогічної підготовки вчителя іноземної мови в початкових класах / О.С. Божок // Педагогічні інновації у фаховій освіті: зб. наук. праць. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2014. – Вип. 1(5). – С.116-120.

Стаття у закордонному науковому фаховому виданні

10. Bozhok O. Linguistic competence in the address of foreign language teacher training / O.Bozhok // Practice and Theory In Systems of Education. – Szám 2014, Vol. 9, Nr.4, – Pp.339-343 [<http://www.eduscience.hu/index30.html>].

АНОТАЦІЇ

Божок О.С. Формування мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови у початковій школі. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04. – теорія і методика професійної освіти. – Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Міністерство освіти і науки України. – Київ, 2015.

Дослідження присвячено проблемі формування мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови у початковій школі. На основі теоретичного й методичного аналізу поняття «мовна» та «методична» компетентність визначено інваріантне поняття «мовно-методична компетентність» як складник професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови для системи початкової освіти. Визначено зміст, структуру та складники мовно-методичної компетентності; розроблено критерії, показники та рівні її сформованості; обґрунтовано педагогічні умови, за яких здійснюється формування мовно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови початкових класів.

Теоретичного обґрунтування та експериментального впровадження набула розроблена концепція формування мовно-методичної компетентності, що відображена у відповідній моделі. Розроблено комплекс дидактичних ігор фахово-проблемного спрямування з метою якісного формування мовно-методичної компетентності майбутніх фахівців іноземної мови початкових класів.

Ключові слова: компетентність, мовна компетентність, методична компетентність, мовно-методична компетентність, компетентнісний підхід, підготовка вчителя іноземної мови початкової школи, дидактична гра.

Божок А.С. Формирование лингвометодической компетентности будущих учителей иностранного языка в начальной школе. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание научной степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.04 – теория и методика профессионального образования. – Национальный педагогический университет имени М.П. Драгоманова. – Киев, 2015.

В диссертации исследуется проблема формирования лингвометодической компетентности будущих учителей начальной школы. Понятие лингвометодическая компетентность рассматривается как интерактивное сочетание двух составляющих: лингвистической (языковой) компетентности, как составляющей иноязычно-коммуникативной компетентности, и методической, которая, в свою очередь, является составляющей профессионально-методической компетентности. Таким образом, выделено понятие лингвометодическая компетентность и ее лексическая, грамматическая, фонетическая и орфографическая составляющие по критериям и уровням профессионально-лингвистической компетентности будущего учителя английского языка начальной школы.

Лингвометодическую компетентность учителя иностранного языка определяем как: а) интегрированную составляющую подготовки, которая охватывает совокупность предметных профессиональных компетенций, и рассматривается как способность использовать иностранный язык в профессиональных учебных целях, способность квалифицированно решать вопросы иноязычного образования учеников начальной школы; б) знания синтаксических, грамматических, лексических, фразеологических, орфографических и семантических закономерностей и применять соответствующие приемы и методы их усвоения, что обеспечивает учебно-методическую готовность для их корректного использования; в) единство теоретической и практической готовности учителя иностранного языка начальных классов для осуществления профессионального иноязычно-коммуникативного общения со школьниками младшего возраста в условиях педагогической практики и последующей педагогической деятельности.

Определены условия формирования лингвометодической компетентности будущих учителей иностранного языка в начальной школе: обеспечение мотивации будущих учителей иностранного языка начальной школы и стимулирование учебно-познавательной деятельности студентов на начальном, основном и заключительном этапах обучения; придание психолого-педагогическим и методико-технологическим дисциплинам функционального профессионального содержания, целью которого является формирование лингвометодической компетентности будущих учителей иностранного языка начальной школы; обеспечение реализации принципа функциональности дидактической игры с соблюдением условий теоретической и практической подготовки студентов в процессе формирования лингвометодической компетентности будущих учителей иностранного языка начальной школы;

формирование рефлексивной способности в процессе профессионально-направленного лингвометодического взаимодействия студентов и преподавателей.

В процессе исследования впервые выделен данный вид компетентности учителя-языковеда в области начального образования, разработана графико-пространственная структурно-функциональная модель формирования у будущих учителей начальной школы профессионально-педагогической иноязычной компетенции – составляющей профессиональной компетентности учителя начального общего образования с дополнительной специализацией «Язык и литература» (иностранный).

Данная структурно-функциональная модель отражает следующие составляющие: социальный заказ, цели, задачи, структуру лингвометодической компетентности и ее формирование, в частности, мотивационно-ценностный, когнитивный, операционно-процессуальный и рефлексивно-оценочный компоненты, включая критерии иноязычно-коммуникативной и профессионально-методической компетентностей, а также уровни владения данными компетентностей.

Определен и разработан комплекс дидактических игр, как способ формирования лингвометодической компетентности. Игровая деятельность в начальной школе является очень важным фактором, именно поэтому учителя в условиях своей профессиональной деятельности могут успешно использовать дидактическую игру в будущей профессиональной педагогической деятельности. Обучение иностранному языку младших школьников должно быть ориентировано на игровую форму. Таким образом преимущество игровой деятельности в подготовке учителей начальных классов является мотивированным. Дидактическая игра является главным формирующим фактором влияния на обучения студентов в ВУЗе. Разработанный комплекс дидактических игр включает поэтапность их проведения: во время обучения предметам лингводидактического и психолого-педагогического циклов; методики обучения иностранного языка в начальных классах; проведения учебной практики и тренингов.

Проверка эффективности разработанных технологий подготовки студентов к профессии учителя английского языка осуществлено в три этапа согласно предложенной модели: подготовительный, основной и заключительный. В качестве критериев определения эффективности специальных технологий формирования исследуемой компетентности выступали три личностные сферы человека: мотивационно-ценностная, когнитивно-деятельностная и рефлексивно-оценочная. На основе разработанных критериев и показателей сформированности исследуемой компетентности выявлено, что прирост в экспериментальной группе составил на высоком уровне +13,8%, на достаточном +13,1%; в контрольной группе показатели прироста на высоком уровне +3,6%, на достаточном +3,6%.

Ключевые слова: компетентность, лингвистическая (языковая) компетентность, методическая компетентность, лингвометодическая

компетентность, компетентностный подход, подготовка учителя иностранного языка начальной школы, дидактическая игра.

Bozhok O. Linguistic and Methodological Competence Formation of the Future Foreign Language Teachers of Elementary School. – Manuscript.

The dissertation on gaining scientific degree of candidate of pedagogical sciences on the speciality 13.00.04 – The Theory and Methodological of Professional Training Education. – Dragomanov M. National Pedagogical University, Ministry of Education and Science of Ukraine. – Kyiv, 2015.

The research thesis is dedicated to the linguistic and methodological competence formation of the future foreign language teachers of elementary school. The nature of invariant term “linguistic and methodological competence” as the component of professional foreign language teachers’ training of elementary school was defined on the basis of theoretical and methodological analyses of two competences: “linguistic” and “methodological” ones. The content, structure and components of linguistic and methodological competence are determined; its formed criteria, indicators and standards are developed.

An experimental verification of pedagogical conditions and methods of the conception of the linguistic and methodological competence formation within the developed educational model effectiveness is performed. The professional didactical games complex is developed on purpose to linguistic and methodological competence formation of the future foreign language teachers of elementary school.

Keywords: competence, linguistic competence, methodological competence, linguistic and methodological competence, competence approach, elementary school English teachers’ training, didactical games.

**НБ НПУ
імені М.П. Драгоманова**

100304285

Підписано до друку 28.05.2015 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times.
Наклад 100 пр. Зам. № 239
Віддруковано з оригіналів.

Видавництво Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова. 01601, м. Київ-30, вул. Пирогова, 9
Свідоцтво про реєстрацію № 1101 від 29.10.2002.
(044) 239-30-26.

